

červenec 2009

Assalam alejkum, Evropo: deník ingušského uprchlíka IV

Abstrakt:

Již počtvrté přinášíme deníkové zápisky ingušského uprchlíka, který pobývá v uprchlickém táboře ve střední Evropě. Uprchlík v deníku popisuje život v táboře, vztahy s obyvateli okolních obcí a zamýšlí se nad vztahem Evropy k Rusku a k problémům na Kavkaze. Zápisky jsou z července 2009.

02.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Během mého pobytu zde se mi narodila dcera – byla to jedna z nejdůležitějších událostí v mém životě. Hned po této radostné události následovala událost neveselá – mému kamarádovi M. skončila praxe a odjel z této země. Je mi z toho smutno, byl v našem domě vždy vítaným hostem. Během jeho roční přítomnosti jsem si na něj stihl pořádně zvyknout. Byl pro mne jako vlastní bratr. Doufám, že se v budoucnu opět setkáme. V každém případě o něm bude můj syn vědět. Budu mu vyprávět o dobrých lidech, se kterými jsem se během svého života setkal.

Mé dceři je už přibližně 8 měsíců. Je veselá a zdravá. To, že mám děti, mi dává sílu nezešlet, i když bych k tomu měl hodně důvodů....

V našem táboře je jedna rodina: muž, žena a pět dětí. Včera čtyři ženy z tábora zmlátily tuto ženu za to, že se stýkala s manželem jedné z nich. Samozřejmě hned přijela policie. Policisté se pokoušeli vysvětlit rozjařeným ženám, že to nesmí dělat, že nikdo nemá právo nikoho mlátit.

Dnes k nám do tábora přivezli několik rodin Jezidů¹ z Gruzie. Jezidé jsou národ pravděpodobně příbuzný s Kurdy. V každém případě jsou pro nás větší neznámou než Evropané. Nic nevíme o jejich kultuře ani o náboženství. Uspořádala se seznamovací schůze, na které jsme je informovali o problémech v táboře a seznámili je s obecnými pravidly. Zdá

se, že jsme se navzájem pochopili velice dobře. Ale mám takové tušení, že se konfliktům do budoucna stejně nevyhneme.

Po odjezdu slovenského přítele M. jsem si koupil starý Mercedes-190. Neměl jsem žádnou potřebu si ho kupovat, ale koupě auta na mne zapůsobila velice pozitivně – zdálo se, že se postupně vše dává do pořádku, že už nejsem uprchlík a cizák jako předtím.

Mercedes jsem prodal poté, co mne dvakrát pokutovali policisté. Takže už s autem nemám problémy. Ale stýská se mi po něm.

V prosinci to bude přesně dva roky, co se má noha dotkla poprvé asfaltu tvých silnic, Evropo. Mohu hodně dobrého říct o Evropanech, dokonce i o policistech, ale o migračním úřadě jen špatné.

Na úřadu práce, kam často chodíme v naději, že si najdeme nějaký přivýdělek, je poslední dobou čím dál víc Ukrajinců. Ale kvůli krizi se práce nedá sehnat ani s nimi. Nikdy jsem si nemyslel, že krize, která způsobuje kolapsy trhů, bude mít nějaký dopad i na mne.

Přesto jsem si nakonec našel práci na stavbě. Můj šéf se jmenuje Hendrik (neplet'te si to s Jimi Hendrixem). Je to dost mazaný a lakomý dědek, ale je spravedlivý. Sice se musí pracovat hodně, ale za každý odpracovaný den dostanu přibližně 25 - 30 euro. To jsou slušné peníze. Budu za ně moct živit rodinu. Budeme mít alespoň nějakou stravu.

Z Inguška přijela má starší sestra. Nachází se i s dětmi v našem táboře. Vyprávěla mi, co se děje v mé maličké Vlasti, a ty zprávy nejsou moc dobré.

Říkala mi, že lidé jsou vyděšení každodenním vražděním a teroristickými útoky. Bojí se těch, kteří sami sebe nazývají teroristé, stejně jako těch, kteří reprezentují oficiální moc, tzn. milicí a zvláštních jednotek.

Je čas jít spát, Evropo. Zítra ráno musím jít do práce. Ať všichni tuto noc přečkají v míru a klidu.

03.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Dneska jsem nešel do práce. Celý den jsem strávil tím, že jsem se toulal ulicemi tábora. Bylo horko, rušno a v hlavě se mi honily nepříjemné myšlenky.

Myslel jsem na malou zemičku, odkud pocházím. Myslel jsem na to, co se tam děje....

V mé republice probíhá občanská válka. Všichni se vraždí navzájem. Jsem unaven z těch všech krveprolití a už nechci dál prolévat ničí krev. Chci žít, abych mohl vychovávat své děti,

abych viděl jejich první krůčky v tomto životě, abych viděl, jakou cestou se dají a čím se stanou.

V podvečer se mi podařilo si zničit mobil stažením nějakého svinstva z internetu. Mobil to je taková připomínka doby před rokem a půl, kdy jsem byl ještě člověkem, měl jsem kamarády, kolegy, měl jsem ještě nějaké plány a cíle, měl jsem bujný a energický život... Asi už dva roky nic z toho nemám. Už to budou dva roky, kdy se ze mne stalo stvoření žijící v táboře, které se živí jen díky sociální podpoře.

Už jsem se vám jednou zmiňoval o tom, že život v táboře ze mne dělá dobytek. Tak tedy, tento tábor už ze mne dobytek udělal. Za takový „integrační program“ musím „poděkovat“ místním úředníkům.

Místní řeči jsem se takřka nenaučil, ale podařilo se mi prakticky zapomenout psát a mluvit rusky. Nedokázal jsem zde nalézt nový život, ale podařilo se mi získat takovou špatnou vlastnost, jako je dívat se na všechny shora (mám na mysli všechny v táboře), až tak moc mne popuzuje všechno, co zde vidím...

Je čas jít spát, Evropo. Dobrou noc!

04.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Je zajímavé pozorovat tábor zvenku. Naše neoholené a arogantní machos shromážděné na parkovišti, obtlouklé nedbalé ženy klábosící o něčem na lavičkách u vchodu do tábora, které si vůbec nevšímají svých zanedbaných nudících se dětí, které se před jejich zraky perou. Obzvláště je někdy zajímavé pozorovat reakce kolemjdoucích. Je na nich vidět, že je pro ně tato podívaná dost šokující.

-Assalam alejkum!

-Va alejkum assalam...

Přisedají si ke mne dva zvědaví sousedé. Sám čert mi je sem poslal. Dopředu vím, o čem tak asi bude náš rozhovor.

Ti dva jsou zvláštní týpci. Takovým se v Rusku říká mudak². Mudak, to je člověk, který by mohl být lepším, než je. Mohl by, ale nechce...

Jeden z nich má zrezavělý Fiat Tempo, zdá se z osmdesátých let. Druhý má minimálně stejně „vzácný“ Opel. Jednomu se zdá, že jeho Fiat je nejlepší fáro široko daleko. Měli byste ho vidět s jakou vážností přilepuje každý nový kousek lepenky na nedávno rozbité světlo a poté si důstojně sedá za volant... Z jeho obličeje se dá přečíst výraz, jako kdyby si sedal ne do svého Fiata, ale do nového Aston-Martin...

Večerní idylku našeho cigánského tábora narušil jeden Gruzín, který nedávno přišel do tábora. To je hrozné – on jde se svou ženou v objetí a ještě ke všemu z něj táhne pivo!!! Nehledě na to, že před několika dny byla společná schůze a nově příchozí byli obeznámeni o tom, že pít v táboře není dovoleno, stejně tak jako se nestydatě objímat se ženou.

Puberťáci u vchodu do tábora toho Gruzína provokují a já spěchám k místu uzrávajících konfliktů... Jen stěží se mi daří přesvědčit náš dorost, že tábor není našim majetkem a že objímání se ženou a pití piva není zločin proti lidskosti... Gruzín je chlapík – ani se nezalekl. Zítra se pokusím si s ním promluvit. Pokud bude pít v tomto táboře, může se upít k smrti. Ať pije, až dostane statut a aspoň nějak si zařídí svůj život.

Je čas jít spát, Evropo. Ne, já už nemusím jít zítra ráno do práce, protože práce zatím není, práci mi vyfoukli konkurenti. Chce se mi jenom spát...

05.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Dneska jsme měli návštěvu – stávil se u nás na šálek čaje ten samý Gruzín se svou ženou. Dobře jsme poseděli. To je moc dobrá rodina. A večer nám S. udělala chačapuri – to je pokrm z gruzínské národní kuchyně. Bylo to moc dobré.

Dostal jsem několik dopisů od M., hodně mi schází...

Dneska jsem se dost pohádal s L. Je to jediný „islámský extrémista“ v našem táboře. Po příchodu sem ze začátku aktivně agitoval za džihád. Ale už půl roku se na jeho prapor boje proti nevěřícím prší někde v rohu. Seznámil se s nějakou Ukrajinou, která nelegálně překročila hranice a která je asi tak o deset let starší než on, a nemilosrdně se topí v nových a nových hříších.

Dneska naše ženy znovu chtěly uspořádat protestní akci za to, aby správa tábora zlepšila úroveň stravování. Akce by byla úspěšná, kdyby naše ředitelka nebyla tak neústupná. Pod tlakem této ženy se uprchlíci rychle rozešli do svých komůrek... Hrom do toho! Takhle žiješ – vzpomínáš na krveprolití a máš starost o každodenní chléb.

Dobrou noc, Evropo!

07.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Pracoval jsem celý den, spálil jsem se od slunce. Asi ve tři hodiny odpoledne se počasí najednou pokazilo a začalo lít. To nebylo od deště vůbec fér, že si začal padat dvě hodiny před koncem pracovní doby. Díky tomu dešti jsem přišel o 20 procent mzdy za tento den.

Zajímalo by mne, kolik dní ještě budu moct pracovat? Podaří se mi našetřit něco do zásoby?

09.07.2009

Dneska se mi zdálo, že si mne zavolala ředitelka, aby mi sdělila, že přišla odpověď na mou žádost o statut uprchlíka... Ale byl to jenom sen.

Assalam alejkum, Evropo.

Podařilo se mi sehnat termosku. Teď se v práci budu rozmazlovat aspoň horkým čajem. Koblížky se sklenicí kefiru během odpolední přestávky moc síly nedodají. Čaj trochu vzpruží, pomůže se zbavit únavy.

Teď už rozumím, proč nás (Čečence) berou na těžkou práci. Protože místní takovou práci nikdy nebudou dělat. A pokud ano, tak jich bude stejnou práci dělat pět a celý týden, zatímco Čečenci to udělají ve dvou za tři hodiny. Tvoji občané jsou příliš rozmazlení, Evropo.

10.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Práce dneska není. Koupil jsem své ženě malý dárek. Musím se vám svěřit, že mi nebylo moc příjemné dát TAKOVOU spoustu peněz za obyčejnou tretku, ale matka mých dětí stojí za to, abych si někdy mohl dovolit takovou marnotratnost aspoň vůči ní, i z tak skrovného rozpočtu. Za tento obnos jsem mohl koupit sto kilo masa. Nebo deset kرتونů cigaret. Nebo jsem mohl zaplatit za internet na půl roku dopředu.

Jen tak mimochodem, za internet dlužím hodně... Bude moc nepříjemné, když mi šéf nedá práci ještě aspoň na týden...

Matka mých dětí měla z dárku velkou radost. Není důležité kolik to stálo, ale má pozornost vůči ní.

Divné... Ještě před třemi čtyřmi roky byl život úplně jiný a já jsem nemusel sám sebe přivádět do rozpaků tím, že jsem musel myslet na to, jak drahý dárek jsem koupil... Přece jen toto žebrácké živobytí ze mě udělalo skoupé, chamtivé zvíře.

11.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Dneska nepracujeme. V podstatě nám zbývá už docela málo betonování – asi tak na dva dny... Bude mě to dost mrzet, jestli si potom nenajdu žádnou práci. Nemít práci znamená mít nedostatečnou výživu, vyčerpávající nicnedělání a pochmurné myšlenky... Nemít práci znamená mít stres...

Včera v noci našemu sousedovi K. někdo z místních vyrazil dva zuby. Nejdřív jsme chtěli viníky odchytit a oplatit jim to, ale později se ukázalo, že K. byl namol. On má nepříliš ojedinělou špatnou vlastnost být dost nepříjemný, když je namol. Rozhodli jsme se, že raději provedeme „preventivní besedu“ se samotným K., tím spíš že to nebyl jediný případ za poslední měsíc, kdy se kvůli alkoholu dostal do podobné situace. Beseda se zdařila, i když jsme se snažili ušetřit zbylé zuby K.. Myslím, že si bude ještě dlouho při pohledu na alkohol vzpomínat na kopance a rány od kamarádů a soukmenovců.

Jak před několika dny v táboře čtyři ženy mlátily tu ženu lehčích mravů, moje žena celou bitku nafilmovala na můj mobil. Poškozená podala trestní oznámení na policii. Dneska do tábora přijela policie a pozvala si mou ženu k výslechu. Požádali ji, aby si vzala s sebou mobil, aby si mohli prohlédnout ten záznam. Když se žena vrátila zpět do tábora, se smíchem mi vyprávěla, jak policisté byli překvapení, když uviděli můj mobil: „Paní, odkud má váš manžel TAKOVÝ mobil? Vždyť jste uprchlíci? Podívejte se, jaké mobily máme my!!!“

Tady to máte. Vždyť jsem nebyl celý život uprchlíkem... Ještě docela nedávno jsem měl dobrou práci, skvělé auto a mohl jsem si dovolit koupit takový mobil (mám Nokii N95 8GB). A kdyby nebylo příběhu Anny Politkovské, tak bych teď seděl na břehu jezera, koukal bych se na plovák udice a na břehu by stál můj Nissan-Patrol 4.2 TD. V podvečer by mi zavolala žena a zeptala se, jaký jsem měl úlovek a zda má připravit věci na čištění chycené ryby. Ještě mi zůstaly vzpomínky na zvyky z uplynulého života, ale samotný život se proměnil ve věčné čekání na udělení statutu uprchlíka. V monotónní, beznadějně, vyčerpávající čekání v tomhle blázinci, který se jmenuje uprchlický tábor.

Je mi smutno, Evropo. Chtěl bych se dneska opít vodkou tak, abych zvracel, abych ze sebe vyzvracel, vyblil všechn ten žal, který ve mne zanechala má minulost... Je mi líto, ale nikdy už nedokážu najít sám sebe a nikdy nebudu mít tolik síly, abych se pokoušel začínat od začátku...

13.07.2009

Assalam alejkum, Evropo.

Je slunečný den. Naši hráli fotbal s místními. Zdrucující porážka – 16: 5 ve prospěch místních. Nicméně horkokrevní kavkazští mládenci nevěší hlavu a jsou plni odhodlání porážku oplatit. Hlavu si nad chybami nikdo nelámá. Každý si nadále myslí, stejně jako před zápasem, že

vypadá jako frajer, když nikomu nepředá míč, a že čím je dav běžící za míčem větší, tím větší mají šanci na úspěch. Cirkus...

Filmařka K. pozítří nepřijede. Napsala mi zprávu, že ve městě bude 20. nebo 21. července. Píše, že je potřeba ještě něco dotočit, zabere to jen jeden natáčecí den. Píše, že film už je prakticky hotový a zdá se jí, že bude vynikající...

Není mi do smíchu. To pro ní bude ten film vynikající, ale pro mne tento film bude znamenat znásobení všech mých problémů. Složka, kterou tam, doma, o mě vedou, bude asi dvakrát tlustší, než už je. Mám strach, když pomyslím na to, co se stane s mými příbuznými, kteří tam zůstali.

Chtěl bych teď od toho hloupého záměru upustit, ale už je pozdě cokoliv odvolat. K. určitě řekne, že se Evropané musí dozvědět o tom, jak je těžké být uprchlíkem; že třeba někomu tento film změní pohled na svět a budou se dívat i jinak na uprchlíky... Bohužel, milá K., nic se nezmění.

Úředníci Evropské unie, už dávno jste měli navštívit náš tábor a pozorně si prohlédnout, na co se používají prostředky daňových poplatníků. Pokud se v nejbližší době situace nezmění k lepšímu, tak jsem ochoten třeba vyhlásit hladovku. Jinak už to nejde...

Promiň mi to, Evropo. Zdá se mi, že se ze mne stává nevděčný člověk... To je jen kvůli té neurčitosti a zlobě, která z ní vzniká. Byrokraté, čert aby je vzal... Jak jim mám vysvětlit, že jsem ŽIVÝ člověk... Jsem ztracený, bez identity. Jsem zbavený budoucnosti. Tito úředníci mě zbavili Naděje. A oni mi mohou klidně vzít i právo na Život...

Překlad: Valentina Batueva

¹ Jezidé – přívrženci náboženství v mnoha ohledech shodného se zoroastrismem. Někteří lidé se domnívají, že se jedná o islámskou sektu. Podle přibližných odhadů se v současné době k této víře hlásí až milion přívrženců (většinou se jedná o Kurdy), kteří pobývají na území Iráku, Turecka, Sýrie a bývalého Sovětského svazu, zejména v Arménii a Gruzii, kam přišli na počátku 20. století z Turecka kvůli genocidě ze strany Turků. O původu náboženství se vedou celou řadu let diskuse. Podle některých se jedná o pokračování starověkých mezopotámských náboženství. Jiní zas soudí, že jezidismus vznikl na základě smísení súfismu s předislámskými náboženstvími. Pozn. překladatelky.

² Mudak je v ruštině hrubý, vulgární výraz ve významu idiot (zde jako nadávka). Pozn. překladatelky.